

reflexion

CVK centralt för LT

»I över 35 år man känt till hur man ska lägga in och sköta en CVK, men ändå har infektionsproblematiken kvarstått.«

Centrala venkatetrar (CVK) är ett återkommande ämne i Läkartidningen. Under tiden 1990–2011 har tidningen publicerat 16 artiklar om CVK, av vilka hälften berör den infektionsproblematik som är förknippad med dem.

Redan 1977 publicerade Läkartidningen en artikel av kirurgen Inge-
mar Holm (1923–1990), i vilken beskrevs en rigorös aseptisk metodik med bland annat »flambage«, avbränning med en spritlåga av den metallkanyl som utgjorde kopplingsstycke till dåtidens katetrar. Under 2 år noterades inget fall av katetersepsis på 54 patienter. Holm poängterade att metodiken i hög grad är en fråga om organisation, utbildning, kontroll, motivation och ledning.

I över 35 år man känt till hur man ska lägga in och sköta en CVK, men ändå har infektionsproblematiken kvarstått. Det kan bero på att vi missat det som Holm påpekade om organisation och ledning. På Johns Hopkins-sjukhuset i USA infördes en checklista för inläggning och skötsel av CVK, vilket ledde till eliminering av katetersepsis. Själva tekniken är väl beskriven i en artikel i Läkartidningen 2001 och i en skrift från SKL 2011. Det avgörande är den metod för ledarskap och organisation som införandet av en checklista innebär eftersom en checklista alltid ska användas, varje gång!

Som framgår av ett reportage i detta nummer har checklistan för CVK använts i flera år också i Sverige, med samma goda resultat som i USA. Verkligen mycket inspirerande för alla som arbetar med intensivvård och med vårdrelaterade infektioner över huvud taget.

Läs mer på sidan 198.

Jon Ahlberg
medicinsk redaktör
jon.ahlberg@lakartidningen.se

Foto: Colourbox

Storkonsumtion av majs kopplades tidigt ihop med brist-sjukdomen pellagra, också kallad 4D-sjukdomen: dermatit, diarré, demens och död. **KLINIK OCH VETENSKAP, KULTUR** Sidorna 214 och 234

reflexion

191 CVK centralt för LT *Jon Ahlberg*

signerat

195 En etablerad fara i sjukvården
Marie Wedin

It debatt

196 Patienterna bör få meddelande:
»Uppgifter om levnadsvanor kommer att journalföras och sparas i dataregister« *Catarina Canivet*

197 Apropå! Prestationsersättningar i primärvården Bäst Socialdepartement!
Saskia Bengtsson

aktuellt

198 Pronovosts checklista gjorde stor skillnad på Sahlgrenskas IVA. Infektioner nära noll och miljoner kronor sparade

201 Medlemsantalet ökar igen

Inget brott mot arbetstidslagen i Gällivare

202 Är det den kliniska forskningens tur nu?

204 Samtal om utvidgat vårdval

medicinsk kommentar

206 Registreringen av svensk flimmerkirurgi brister. Hur är det då med evidensen? *Mårten Rosenqvist*

208 Screening för lungcancer kan rädda liv, visar USA-studie. För tidigt för allmän screening – men remittera rökare till DT på vida indikationer
Hirsh Koyi, Gunnar Hillerdal

nya rön

210 Lovande resultat av stamceller som transplanterats till hjärta på människa
Anders Hansen

KOL-rehabilitering i primärvård lär patienter hantera sin sjukdom
Ann-Britt Zakrisson

211 Tumörkaraktäristika sämre vid BRCA2-mutation *Karin Sundström*
Inte ovanligt med misstag i kirurgisk

Kirurgisk behandling av förmaksflimmer i Sverige har pågått i snart 20 år, och mer än 1 700 patienter har behandlats. En konsensusrapport från Sveriges arytmiansvariga hjärtkirurger presenteras. Sidorna 206 och 214

Illustration: Ulrika Westerberg. Liten bild (Sophie Lindgren), foto: Lena Garnold

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
Webb: Lakartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Tf medicinsk redaktionschef
Arne Brynolf 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren, med dr (allmänmedicin)
Lena Marions, docent (obstetrik/gynekologi och pediatrik)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhjelm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Karedell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Jarl Holmén (medicinsk terminologi, korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövtrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 41 600 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

organ för **Sveriges läkarförbund** grundad 1904
Sveriges läkarförbund
Den medicinska professionens organisation

handläggning *Rune Sjö Dahl*

Sannolika och troliga orsaker till dödfödsel *Anders Hansen*

212 Malaria i tidig graviditet ökar risken för missfall *Anders Hansen*

Kinesiska studier om gener och schizofreni *Anders Hansen*

Klinik och vetenskap

214 Klinisk översikt Kirurgisk behandling av förmaksflimmer i samband med hjärtkirurgi. Konsensusrapport från Sveriges arytmiansvariga hjärtkirurger *Anders Ahlsson, Anders Albåge, Lena Jidéus, Eva Berglin*

218 Klinisk översikt Laktosintolerans hos barn är ett överdiagnostiserat tillstånd Risk att tarmsjukdomar som IBD och celiaki missas *Peter Grimheden, Britt-Marie Anderlid, Mats Gäfvels, Johan Svahn, Lena Grahnquist*

222 Rapport Måttligt dagligt intag av alkohol gav inte upphov till leversteatos Signifikant reduktion av LDL-kolesterol sågs däremot i prospektiv studie *Stergios Kechagias, Fredrik Nyström*

224 Rapport Psykosomatisk smärtdiagnos bör byggas på fastställda kriterier Kan ge möjligheter till bättre vård *Gösta Alfvén*

228 Fallbeskrivning Två fall av pellagra 4D-sjukdomen – bortglömd men dödlig sjukdom *Matilda Berntsson, Ann Broberg, Vincent Lönnngren, Åke Svensson*

debatt och brev

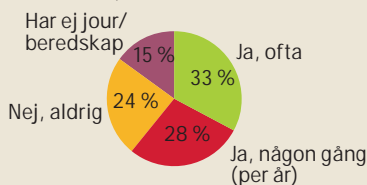
230 Är kvinnor med premenstruella besvär betjänta av att tillståndet ideologiserar? *Elias Eriksson*

231 Replik 1: Annonserna appellerar till

webbfrågan:

Händer det att du på grund av jour/beredskap arbetar aktivt mer än 20 timmar i sträck?

Se Aktuellt nr 4, sidan 138.

435 hade svarat den 30 januari kl 11.00.

Foto: Sara Holfve

KLINIK OCH VETENSKAP Laktosintolerans hos barn är ett överdiagnostiserat tillstånd. Sidan 218

könsstereotypa fördomar *Annika Forssén, Helene Ekström, Lars Englund, Birgitta Hovelius, Jan Håkansson, Göran Sjönell*

232 Replik 2: Det krävs ett integrerat biopsyko-socialt synsätt *Birgitta Hovelius, Karin Festin*

233 Ändring i körkortslagen från 1 februari gäller alla läkare: »Utredningsmälän« numera skyldighet, inte »möjlighet« *Lars Englund*

kultur

234 Enkel bot mot majsätarnas mystiska sot *Vincent Lönnngren*

235 lediga tjänster

237 platsannonser

253 meddelanden

254 information från läkarförbundet

endast på webben

Fler artiklar på Lakartidningen.se

Rättelse

Kursen »Psykiatri och samhälle«, som omnämndes i anslutning till en artikel i Läkartidningen 2012;109(4):166, hölls den 22–25 mars 2011. I Läkartidningens arkiv och i de elektroniska versionerna av artikeln är rätt årtal angivet.

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).